

sejde na tom, zda v tomto případě skutečně nastal nápadný schodek na váze nebo ztráta celých kusů, ač úbytek 3 proc. zajisté jest schodkem dosti značným (srv. § 87 odstavec první žel. dopr. řádu) a ztráta čtyř plných pytlů ztrátou celých kusů.

Čís. 715.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Tím, že manžel mohl dle § 58 obč. zák. domáhati se neplatnosti manželství, není vyloučeno, by, opíraje se o tutéž okolnost, nežaloval z důvodů § 13 písm. h) a i) rozl. zák. o rozluku manželství.

(Rozh. ze dne 19. října 1920, Rv I 477/20.)

Žalující manžel domáhal se rozluky manželství, ježto manželka, ač s ní před sňatkem neměl pohlavních styků, porodila za necelé dva měsíce po sňatku nedonošené dítě. Manželku ihned po té opustil a více s ní společně nežil. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, shledav uplatňované důvody rozluky § 13 lit. h) a i) rozl. zák. opodstatněnými. Odvolací soud k dovolání obhájce svazku manželského rozsudek potvrdil. Důvody: Uplatňované obhájcem svazku manželského důvody odvolací zahrnutý jsou v otázce právního posouzení věci, a otázka ta byla vyřešena správně, když soud procesní podřadil bezvadně zjištěný podklad skutkový pod skutkovou povahu rozlukových důvodů § 13 lit. h) a i) rozlukové novely. Sklamání žalobce, když manželka jeho v krátké době po sňatku (po 7 týdnech) porodila děcko, jiným mužem splozené, nelze podřaditi pod ustanovení § 59 obč. zák., jakožto jinaké nesplněné očekávání, nýbrž spadá pod důvod neplatnosti manželství dle § 58 obč. zák. a působí odporovatelnost manželského původu narozeného dítěte ve smyslu § 156 obč. zák. Toto stalo se nepraktickým, když dítě tři dny po porodu zemřelo, kdežto neplatnost manželství lze posud uplatňovati, poněvadž žalobce od porodu, při němž teprve o překážce § 58 obč. zák. zvěděl, s manželkou v manželství nepokračoval (§ 96 obč. zák.). Žalobce nevolil však této cesty, nýbrž domáhá se žalobou pouze rozluky manželství a tu tvoří narození děcka, jiným mužem splozeného, pouhé východisko pro tvrzené důvody rozvratu a nepřekonatelného odporu. Soud odvolací sdílí názor soudu první stolice, že podmínky těchto důvodů rozlukových tu jsou, ježto jest přirozeno a psychologicky vysvětlitelné, že žalobce, jenž po dvě léta na vojně byl a s obžalovanou si dopisoval a, ač již před tím s ní známost měl, před sňatkem s ní vůbec tělesně neobcoval, na nejvýš trapně dotčen a uražen býti musil, když po sňatku shledal ji těhotnou s mužem jiným, čemuž nejlépe nasvědčuje to, že, zvěděv teprve při porodu o jejím těhotenství, proto jí nejen výčitky činil, nýbrž ihned ze společné domácnosti odešel. Tím projevil vysvětlitelný nepřekonatelný odpor k žalované a, když žalovaná k návrhu na rozluky z důvodu tohoto se připojila, uznáno správně na rozluky z tohoto důvodu (§ 13 lit. i) rozl. zák.), při čemž odpadá předchozí rozvod na zkoušku, když zároveň shledán hluboký rozvrat manželství ve smyslu § 13 lit. h) rozl. zák., dokumentov. nejvýmluvněji tím, že žalobce, ač ženu svou měl rád, tak na ni zanevřel, že již přes rok nesdílí s ní společné domácnosti, kterou následkem její předmanželské nevěry opustil,

pročež nelze na manželích spravedlivě požadovati, by v manželském společenství setrvali.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je sice správným, že žalobce v tomto případě měl na vůli domáhati se i neplatnosti manželského svazku, právem však zdůrazňuje již druhá stolice, že možnost tato nepřekáží tomu, aby se nemohl domáhati místo výroku o neplatnosti manželství jen výroku o zrušení manželství z důvodu hlubok. rozvratu dle § 13 h) zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320, sb. z. a n. a z důvodu nepřekonatelného odporu ve smyslu § 13 i) cit. zák., neboť žalobci není zabráněno, aby se neobmezil pouze na žádost za rozlučku. Výtku, že žalobce se chce domáhati žalobou vlastně neplatnosti manželství, a že, jelikož řízení v tomto případě je oficiálním, nesmí býti provedeno dle zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., pročež sluší žalobu již z tohoto důvodu zamítnouti, případnou není. Taktéž nelze přisvědčiti názoru obhájce manželského svazku, že se žalobci nepodařilo prokázati důvody rozlučky dle § 13 lit. h) a i), protože nelze přihlížeti k chování se žalované v době, kde byla ještě svobodnou, a žalobce ani netvrdí, že žalovaná v době od uzavření sňatku vedla nezřízený život, takže prý nemůže býti řeči o tom, že manžel může míti k ní nepřekonatelný odpor, neb že ona v manželském stavu zavinila hluboký rozvrat manželského poměru. Právem zdůrazňuje druhá stolice, že žalobce teprv po narození dítěte, zrozeného žalovanou s jiným mužem v době, když žalobce byl na vojně, nabyt jistoty, že žalovaná, která mu na vojnu psala, současně udržovala s jiným mužem důvěrný poměr, že se již tím dopustila nanejvýš hanebné neupřímnosti, dále, že ho oklamala i tím, že, jsouc s jiným mužem těhotnou, s ním vstoupila v manželství a ještě, když mu její tělesný stav byl nápadným, klamání nepravým předstíráním opakovala. To jsou takové okolnosti, že mohl žalobce vůči své manželce pojmouti nepřekonatelný odpor, a že zároveň nastal následkem toho hluboký rozvrat, neboť jest na bíledni, že poznání pravé povahy manželky musilo vzbuditi v žalobci opovržení a znemožniti další spolužití v manželství, to tím spíše, když manžel důvodně nemohl míti za to, že manželka povahu svou polepší a že je naděje, že manželství zůstane šťastným. Žalobce také, jak nižší stolice zjistily, jakmile pravou povahu své manželky seznal, ihned ji opustil, a již se k ní nevrátil, což dokumentuje náhled žalobcův o povaze jeho ženy a dokazuje, že je u něho odpor, který se překonati nedá a tomu překáží, aby mohl zapomenouti na nečestné jednání manželky. Nelze tedy pochybovati, že jest správným úsudek odvolacího soudu, že nastal hluboký rozvrat manželství dle § 13 h) a na straně manželově i nepřekonatelný odpor dle § 13 i) cit. zákona.

Čís. 716.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Požadovací nárok nepřísluší tomu, kdo, máje jiné zaměstnání nebo